

Slovenski dom

Stev. 30.

V Ljubljani, torek 7. februarja 1939.

Leto IV

Politični program vlade Dragiša Cvetkoviča: Končna rešitev vseh notranjih vprašanj

Nova vlada, ki je včeraj prisegla in prevzela posle, je bila po vsej državi z veseljem sprejeta

Ker naši redni naročniki niso dobili včerajšnje posebne izdaje »Slovenskega doma«, ki je bila kljub izredno veliki nakladi v Ljubljani takoj razprodana, prinašamo še enkrat novo vlado, ki jo je v noči od nedelje na ponedeljek sestavil bivši minister za socialno politiko Dragiša Cvetković. Sestava vlade je naslednja:

predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve Dragiša Cvetković;
minister za promet dr. Mehmed Spaho;
minister za prosveto Stevan Cirić;
minister za gradbo dr. Miha Krek;
minister brez listnice dr. Džafer Kulenović;
minister za vojsko in mornarico armadni general Milutin Nedić;
minister brez listnice Ante Maistrović;
minister brez listnice Franc Snoj;
minister za zunanje zadeve dr. Aleksander Cincar-Marković;
minister za pravosodje dr. Viktor Ružić;
minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić;
minister za pošto, telegraf in telefon Jovan Altiparmaković;
minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantić;
minister za poljedelstvo inž. Bešvić Nikola;
minister za finance Vojin Djurić;
minister za socialno politiko in nar. zdravje Miloje Rajaković;
minister za telesno vzgojo Djura Cejović;
minister brez listnice dr. Branko Miljuš.

Ob 12 ponoči je bil predsednik vlade Dragiša Cvetković v Belem dvoru na Dedinju in prisegel v roke kneza namestnika Pavla. Takoj nato se je vrnil v ministrstvo za socialno politiko, kjer je sprejel domače in tuje častnike, ki so težko pričakovali, kako bo rešena kriza. Novi predsednik vlade je častnikom v nevezanem pogovoru dejal, da je politični program nove vlade jasno izražen v utemeljitvi, ki so jo dali o svojem izstopu iz Stojadinovičeve vlade on, dr. Spaho, dr. Krek, Snoj in Kulenović. V tej utemeljitvi pravijo, da gre za Stojadinovičeve vlade zaradi tega, ker vladajo v njej različna naziranja glede vprašanja o pripravi sporazuma s Hrvati. Ker so ti ministri pred volitvami dali volivcem naefne obljube glede rešitve hrvaškega vprašanja, so sporazum s Hrvati dolžni izvesti. Zadnja Stojadinovičeva vlada pa je po izjavi ministrov v svoji sestavi ovirala ureditev tega vprašanja, zaradi česar so ministri odstopili. V tej izjavi je politični program nove vlade docela jasno povedan, zato ji nima kaj dodajati.

Belgrad, 7. februarja. m. Imenovanje nove vlade, ki jo je sestavil Dragiša Cvetković, so v prestolnici kakor tudi drugod po državi nadse simpatično sprejeli. Vsi krogi izjavljajo, da je imenovanje vlade po utemeljitvi ministrov, ki so odstopili, prvi resni poskus, da se začne reševanje vseh odprtih vprašanj. Zato je nova vlada naletela tudi v opozicijskih krogih na lep sprejem. Vsi ministri so včeraj po prisegi prevzeli svoje posle, tako tudi novo imenovani pravosodni minister dr. Ružić, ki je dospel v Belgrad včeraj popoldne ter je tudi že prisegel. Ker pa zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković ni mogel priti v Belgrad, je s kraljevim ukazom imenovan za njegovega namestnika prometni minister dr. Medved Spaho. Zaradi imenovanja Stevana Cirića, predsednika verifikacijskega odbora, za prosvetnega ministra, se bo danes v narodni skupščini sestel verifikacijski odbor ter bo izvolil novega predsednika tega odbora. Stevan Cirić je namreč včeraj odstopil s tega položaja. Novega predsednika verifikacijskega odbora je treba izvoliti čimprej, ker predsednik tega odbora vodi in sklicuje seje narodne skupščine vse dotlej, dokler ne bo izvoljeno stalno skupščinsko predsedništvo.

Včeraj popoldne je predsednik vlade Dragiša Cvetković sprejel v salonu notranjega ministrstva poročevalce domačih in tujih listov. V nevezanem razgovoru je predsednik vlade izjavil, da je od dr. Milana Stojadinovića sprejel posle, da je z njim šel po vseh oddelkih pred-

sedstva vlade in da se je seznanil z načelniki in drugimi uradniki. »Z dr. Stojadinovičem« je dodal predsednik vlade, »sem imel daljši razgovor in sva se razšla v najlepšem razpoloženju in prijateljstvu.«

Dalje je predsednik vlade izjavil, da je sprejel funkcijo notranjega ministrstva od dosedanjega ministra Acimovića, da se je seznanil z načelniki in uradniki, in da je obiskal vse oddelke. Dejal je, da bo prav v kratkem, mogoče že danes, poklical k sebi častnike in jim dal izjavo o politiki svoje vlade, kajti »ker sem tudi sam častnik, računam tudi s podporo častnikov.«

V izjavi nove vlade bo jasno povedana politična naloga, ki si jo je zastavila. Ta naloga je čimprej ureditev hrvaškega vprašanja in sicer v zadovoljivi ter končnoveljavni obliki, razen tega pa tudi rešitev drugih vprašanj, ki so z njim v zvezi.

Zato vsa država pričakuje te izjave kot najpomembnejšega političnega dogodka ob zadnjih spremembah.

Pomembna izjava angleškega ministrskega predsednika

Anglija bo z vso močjo pomagala Franciji

London, 7. feb. o. Na včerajšnji seji angleške poslanske zbornice je predsednik vlade Chamberlain izjavil, da sta Anglija in Francija zvezani na življenje in smrt za primer kake vojne. Do te presenečljive in nepričakovane izjave je prišlo, ko je opozicijski poslanec Henderson vprašal, ali je Anglija glede vojaškega sodelovanja s Francijo enakih misli kakor francoska vlada.

Chamberlain je dejal, da je izjava, ki jo je dal francoski zunanji minister Bonnet 26. januarja letos, glede razporeda angleških in francoskih vojaških sil za primer vojne, popolnoma v skladu s

stališčem angleške vlade. Chamberlain smatra, da je treba naglasiti, da so skupne koristi, s katerima sta Francija in Velika Britanija zvezani, take, da mora kakršnakoli kršitev in ogrožanje življenjskih koristi Francije od katerekoli strani roditi posledico, da bo Anglija takoj priskočila na pomoč Franciji z vso svojo vojaško silo.

Besede angleškega ministrskega predsednika so po vsem svetu vzbudile ogromno pozornost. Vse evropske časopise pravi, da so te besede bile izgovorjene v opozorilo tistim državam, ki se morda bavijo z mislijo, o napadu na francosko posest.

Pobegla španska vlada prosi Anglijo za posredovanje

General Franco odklanja posredovanje in pogoje rdečih

London, 7. febr. o. Poluradno poročajo, da je pobegla španska vlada poslala angleški vladi prošnjo, naj bi posredovala za sklenitev miru v španski državljanski vojni. Hkratu s prošnjo je poslala tudi svoje pogoje, katere je predsednik Negrin povedal na zadnji seji okrajne rdeče zbornice v Figuerasu. Če bi nacionalistična Španija sprejela te pogoje, so reči pripravljeni prenehati takoj z vsem odporom. Po drugi strani poroča angleški današnji tisk, da je nacionalistična vlada sporočila angleški, da odklanja vsakršne pogoje od rdečih. General Franco zahteva, naj vladna vojska brez pogojev odloži orožje. Angleška vlada je glede tega vprašanja v stalni zvezi s Francijo. Zdi se, da bosta Anglija in Francija storili vse, da bi preprečili nadaljnje nepotrebno prelivanje krvi. Največjo težavo za kako morebitno posredovanje in pogajanje pri nacionalistih pa predstavlja po angleškem mnenju dejstvo, da je vsa rdeča vlada s predsednikom Negrinom ter s predsednikom republike Aza-

nom na čelu zapustila špansko ozemlje in da ne razpolaga več s kakim priznanim sedežem. Zato v angleških krogih dvomijo o tem, ali more taka vlada še govoriti o kakšni svoji veljavi, kaj šele, da bi komu stavila pogoje. Razen tega pa je znano, da je med člani pobegle rdeče vlade prišlo do hudih sporov v osnovnih vprašanjih.

Burgos, 7. febr. o. Visoka osebnost iz nacionalistične vlade je na vesti o angleško-francoskem posredovanju za sklenitev miru v rdečini izjavila, da vojne ni moči končati s kakim posredovanjem, marveč samo s popolno zmago generala Franca na bojišču ali pa z brezpogojno vdajo rdečih.

Francoski senator Berard je imel včeraj nov krajši razgovor z zun. ministrom Jordanom. Zatem je bil izdan komuniké, ki pravi, da sta Berard in Jordan nadaljevala z izmenjavo misli. Berard se bo vrnil v Francijo, da poroča svoji vladi o uspehih razgovorov. V političnih krogih so prepričani, da se bo v kratkem spet vrnil v Burgos.

300 tisoč katalonskih beguncev in vojakov je že prišlo čez francosko mejo

Pariz, 7. februarja. o. Na francosko-španski meji je včeraj prišlo pri kraju Las Illas do boja med oddelkom španskih miličnikov in med francoskimi četami, ki so hotele Špance razorožiti. Po daljšem streljanju so Francozi miličnike pogladi čez mejo.

Ker je naval civilnih in vojaških beguncev iz

Španije zaradi napredovanja Francove vojske vedno večji, so morale francoske vojaške oblasti poslati včeraj v obmejni predel nova vojaška ojačenja. Med francoskimi četami in med tisoči rdečih miličnikov, ki so prišli v Francijo, je že večkrat prišlo do spopadov, ker se Španci nečesto pokoriti odredbam francoskih oblasti. Iz garnizije v Albiji so včeraj morali poklicati sedem bataljonov mobilne garde in ves pehotni polk, iz Toursa bataljon senegalskih strelcev, dva bataljona senegalscev pa iz Bezièresa. Orožje, ki ga Francozi jemljejo rdečim miličnikom, se grmadi v cele gore.

Francoski tisk pravi, da je beg rdeče armade v svojem neredu, brezglavosti ter zapuščenosti podeden umiku Napoleonove vojske iz Rusije. Ta umik je pokazal tudi še nekaj drugega: kljub slovesnim zagotovilom, ki jih je dal rdeči zunanji minister del Vayo zadnjič v Zenevi, da ni v rdeči vojski več niti enega tujega prostovoljca, so vendar čez francosko mejo prišli cel oddelki mednarodnih brigad, tako da je francosko poveljstvo moralo imenovati posebne častniške odbore za nadzorstvo nad člani mednarodnih brigad.

Medtem ko španske miličnike pošiljajo v koncentracijska taborišča, člani mednarodnih brigad zadržijo vse v Perthusu. Ti so posebno skrbno zastraženi. Gre pri tem povečini za vojake iz 11. mednarodne brigade, katero so sestavljali nemški, danski in poljski komunisti.

Skupno število oseb, ki so do včeraj pobegnile iz Katalonije v Francijo, znaša po mnenju francoskih oblasti 270.000. Od nedelje na ponedeljek je prestopilo mejo 40.000 miličnikov. Računajo, da bo te dni prestopilo francosko mejo še 140.000 miličnikov. Zene, otroci in starci potujejo v skupinah v razne francoske kraje, miličniki pa v koncentracijska taborišča. V teku včerajšnjega dneva je bilo poslanih v nacionalistično Španijo po lastni želji 4000 miličnikov.

Nacionalistične čete so prekoračile reko Ter ter zasedle mesto Fals Ujetih je bilo čez 2000 miličnikov. Nacionalistična letala so bombardirala luki Alicante in Cartagena. Na letališču v Villa Jiga je bilo uničenih 11 republikanskih letal.

»Slovenski dom« je edini katoliški popoldnevnik!

Vesti 7. februarja

Vodja belgijskih reksistov Degrelle si je včeraj ogledal bojišče pri Madridu, nakar se je vrnil v Burgos, kjer mu je vodstvo španske Falange priredilo slavnostno večerjo.

Splošno znižanje plač uradnikom in častnikom je zapovedala egiptovska vlada. Zaradi tega je zlasti v vojski zavladalo precejšnje razburjenje, tako da je kralj Faruk moral izdati poseben oklic. V njem pravi, da pričakuje od častništva, da bo upoštevalo razloge, ki so vlado pripravili do tega sklepa in se brez godrnjanja pokorilo.

Glavni tajnik sveta Zveze narodov je včeraj dopotoval v Pariz, da bi s francoskimi in angleškimi strokovnjaki ukrenil vse potrebno za ohranitev španskih umetnin, ki so jih rdeči naropali in odvlekli v Francijo.

Pred političnim sodiščem v Londonu je bila včeraj razprava proti 12 Ircom, ki so osumljeni nedavnih atentatov na javna poslopja. Pri razpravi je državni pravdnik prebral načrt irskih teroristov o izvajanju nasilja po Angliji. V načrtu je povedano, da imajo atentati namen prisiliti angleško vlado, da dovoli priključitev severne Irle k ostali svobodni irski državi.

Mednarodni kongres prosvetne organizacije »Veselje in delo« se je včeraj začel v Londonu. Pozdravni govor je imel predsednik vlade Chamberlain.

Na svetovni razstavi v Newyorku bodo Japonci kazali svoj »zvon miru«, ki je ves iz srebra. V napis v zvonu je vdelanih čez 11.000 biserov in 360 diamantov. Japonci so nedvomno najbolj poklicani, da razkazujejo svetlo razne mirne rekvizite...

Palestinska konferenca se začne danes opoldne v Londonu.

Načelnik generalnega štaba narodno socialističnih napadalnih oddelkov Lutze je včeraj z letalom odpotoval iz Rima v Tripolis, kjer bo gost italijanskega maršala Balba.

Danska je po 400 letih dobila svojega katoliškega škofa, ki bo stoloval na danskih tleh. Novi škof Teodor Sull je po 250 letih sploh prvi Daneč, ki je bil posvečen za škofa.

Po osmih letih najden tatinski zaklad

Maribor, 6. februarja.

Dne 1. februarja je posestnik Gostenčnik iz Meže nalagal tramovje ob občinskem kolovozu v bližini posestnika Potočnika. Naenkrat mu je obvisel pogled na neki jami, ki jo je opazil nekoliko metrov vstran poti in v tej jami je vzbudil njegovo pozornost nek črn predmet. Stopil je bliže ter izvel cel cepinom na svetlo velik zavoj raznovrstnega suknenega blaga in gotovih moških oblek. O tej nenavadni najdbi so bili takoj obveščeni orožniki, ki so ugotovili, da gre za del blaga, ki je bilo dne 30. avgusta 1931 ukradeno v Konzumnem društvu v Meziči. Takrat je bil izvršen v prodajalno omenjenega društva vlom ter je bilo pokradeno razno manufakturno blago v vrednosti 22.283 din. Za vlomilce je zmanjkala vsaka sled ter vloga ni bilo mogoče pojasniti. Sedanja najdba je pokazala, da so vlomilci del plena skrili v omenjeno votlino. Blago, ki ga je našel posestnik Gostenčnik, je imelo pred osmimi leti vrednost kakih 5000 din, sedaj pa je seveda že popolnoma razpadlo in je nerabno. Sklepa se, da so izvršili pred osmimi leti vlom v meziški konzum storilci iz bivše Avstrije. S plenom so pobegnili preko meje. Ker je do omenjene jame pot po ravnom, so lahko nosili ves plen; od jame naprej proti meji pa je pot zelo strma, pa so storilci del plena skrili v jamo, z namenom, da pridejo pozneje po njega. Najbrže pa so jih v Avstriji zaradi kakšnih drugih zločinov zaprli ter so morali opustiti namero, da bi prišli po blago, ki je nanje čakalo v Jugoslaviji.

Vremensko poročilo

Kranjska gora: —4, sončno, 50 cm snega, pršič, sankališče uporabno.
Rateče-Planica: —4, sončno, 40 cm snega, pršič, skakalnice uporabne.
Planica-Slatna: —6, sončno, 60 cm snega, pršič, drsališče uporabno.
Planica-Tamar: —5, sončno, 70 cm snega, pršič.
Peč-Petelinke: —3, sončno, 60 cm snega, pršič.
Dorje-Mojstrana: —5, sončno, 25 cm snega, srež.
Pokljuka: —6, sončno, 80 cm snega, pršič.
Bohinj-Zlatorog: —7, sončno, 15 cm snega, srenj.

Hrvatje pozdravljajo novo vlado in napovedujejo skorajšnjo rešitev hrvaškega vprašanja

Izjava dr. Mačka o novem položaju

Zagreb, 7. febr. o. Odstop Stojadinovičeve vlade in utemeljitve, ki so jo dali ministri Cvetković, dr. Spaho, dr. Krek, Kulenović in Snoj glede svojega izstopa iz vlade, je v Zagrebu vzbudil ogromno pozornost. Zato so Hrvatje s silnim zanimanjem pričakovali sestavo nove vlade in kakih izjav o njenem političnem programu. Glavna pozornost je bila obrnjena vprašanju, kako stališče bodo do nove vlade zavzeli Mačkovi krogi in pa dr. Maček sam.

Dr. Maček je včeraj popoldne sprejel domače in tuje častnike ter jim v razgovoru dejal, da je izjava, s katero je pet ministrov utemeljilo svoj izstop, znamenje uvidevnosti in da pomeni korak naprej. Dalje je dr. Maček dejal, da bo končno stališče do novega položaja in do nove vlade zavzel tedaj, ko bo vlada dala izjavo o svojem programu.

Zaradi teh Mačkovih besedi pričakujejo v Zagrebu z največjim zanimanjem deklaracijo, ki jo bo v imenu nove vlade dal najbrž še danes predsednik Cvetković, zlasti, ker je novi predsednik takoj po prisegi dejal, da je politični program njegove vlade izražen v utemeljitvi, ki so jo dali odstopivši ministri, ko pravijo, da hočejo izpolniti obljube o rešitvi hrvaškega vprašanja, katere so dali svojim volivcem pred 11. decembrom.

Mačkovo glasilo »Hrvatski dnevnik« pa je o novi vladi napisalo med drugim tako: »Odstop dr.

Stojadinovičeve vlade je sprejelo zagrebško meščanstvo z zadovoljstvom, prav tako kakor so bili z zadovoljstvom sprejeti tudi odstopi drugih vlad, ki niso hotele najti načinov, da bi zadovoljile najnujnejšim potrebam hrvaškega naroda. Utemeljitev ministra dr. Spaha in tovarišev, da je treba začeti s končno rešitvijo hrvaškega vprašanja, brez dvoma vsebuje ugotovitve, ki je ni mogoče zanikati. Kako namerava nova vlada pripraviti pot za rešitev hrvaškega vprašanja, še ni znano, ker ni bila o tem dana še nobena izjava. Razen tega je znano, da je dr. Stojadinović sam predstavljal oviro za rešitev hrvaškega vprašanja. Vse, kakor je treba pričakovati, da bo nova vlada stala kaj več. Vlada Dragiša Cvetkovića bo pripravila pot za skorajšnjo končnoveljavno rešitev vprašanja o sporazumu s Hrvati, kar je najpomembnejša točka v političnem delu njenega programa. Hrvatsko stališče pa je že večkrat poudaril v svojih izjavah dr. Vladko Maček.

Dr. Stojadinović je zahteval od nas udajo. To kar je predlagalo njegovo časopisje, ni bila ponudba za sporazum, temveč poziv k udaji. Na takšni podlagi bi ne bilo mogoče razgovarjati, kaj šele pogajati se. Dr. Stojadinović je prišel celo v tako oster spor s Hrvati, da je njegova oseba postala ovira tudi za najenostavnejšo izmenjavo misli, čeprav bi šlo pri njej samo za kako nebitveno vprašanje.

V Južni Afriki iščejo

zaklad, ki je vreden milijarde

V južni Afriki mrzlično iščejo pravični zaklad, ki je zakopan nekje v portugalski Angoli. Zaklad cenijo na približno sedem milijard dinarjev in obstaja baže iz ogromne množice zlata ter iz izredno lepih in velikih dragih kamnov.

Zaklad kralja Lo Bengule

Zgodovina tega skrivnostnega zaklada sega v tiste dni, ko je bil Cecil Rhodes zavezoval ogromno ozemlje in se zato tudi njemu na čast imenuje Rhodesia.

Ko se je Cecil Rhodes pred petdesetimi leti pripravljal na pohod v osrčje južne Afrike, je njegova predstava našla med rekama Zambeze in Limpopo močno domačo državo črncev, katere vladar je bil kralj Lo Bengula. Kralj črncev je bil napram svojim podanikom skrajno strog in nepriazljiv, medtem ko je bil do belcev zelo prijazen in spravljiv. Raznim trgovcem in pustolovcem je dovolil, da so izrabljali ogromna zemljišča, zlasti pa bogate zlate rudnike pokrajine Tati. Toda imel jih je za ušesom več, kakor pa najprej kažejo beleci. V zameno za izrabljanje razsežnih zemljišč se je dal mastno plačati bodisi v obliki zlata, ali v obliki pušk. Tako je opremil 15.000 mož broječo vojsko, ki je predstavljala največjo -bom- moč v južni Afriki.

„Ali ste res kraljica?“

Če ni dobival dovolj zlata, je zemljišče takoj oddal neki drugi skupini belcev in trdil, da ga, ubogega in nekega kot je, njegovi svetovalci vedno varajo. Stalno se je pritoževal nad goljufivostjo belcev in nekega dne je poslal kraljici Viktoriji takole sporočilo:

»Gospa Viktorija! Pravijo, da ste prav res kraljica. Če je temu tako, potem vas prosim za pomoč, da bi se lažje branil pred nadležnimi in nepoštenimi belci, ki prihajajo v mojo deželo iskat zlata. Med njimi ni prav nobenega, ki bi bil pošten in ki bi mu mogel zaupati. Zato vas prosim, da mi pošljete človeka, ki bo pošten.«

Kraljica Viktorija mu je zelo vljudno odgovorila, da bo njegova prošnja uslišana in da mu bo poslala človeka, ki mu bo brez ekrbi lahko zaupal. Ta človek pa ni bil nihče drug kakor Cecil Rhodes s svojimi zaupniki. Toda črni kralj ni hotel pristati na pogoje, ki so mu jih stavili Angleži.

Oddelek Francove vojske v pirenejskem predhrbju v Kataloniji.

Sele po štirih letih vojevanja, so se Angleži polastili njegovega kraljestva.

Ko so 3. novembra l. 1893 Angleži komčno zavzeli Lo Bengulovo prestolnico Bulawayo, so jo našli čisto prazno. Zakladi, ki jih je črni kralj kopičil okoli svojega »slonovega prestola«, so izginili, sam pa je z 1200 vojščaki pobegnil proti severozapadu.

Skrivnostni papir

Kmalu potem je stari kralj umrl za kozami, in za njegovim zakladom je izginila vsaka sled. Toda bajni zaklad kralja Lo Bengula je živel v ljudskem pripovedovanju dalje. Domnevali so, da so kralju zvesti ljudje zakopali zaklad v puščavi severozapadne Afrike, ki je bila takrat v nemških rokah. Nemške oblasti so se zelo zanimale za zaklad, ki bi dal tej revni koloniji veliko vrednost.

Ko so med svetovno vojno zavzele čete južnoafriške Zoeze pod poveljstvom generala Botha

Grozotno razdejanje, ki ga je povzročil zadnji potres v ameriški državi Čile. Slika kaže razdejano gledališče v mestu Concepcionu. Samo pod razvalinami tega gledališča je našlo smrt 400 ljudi.

Svoje medklice bo morda morala plačati s smrtjo

Kdo jo bo prebudil iz spanja, ko je onega, ki jo je hipnotiziral, povozil avto

V Hollywoodu nimajo samo filmskih igralcev in igralk, kakršne imamo priliko gledati dan za dnem na filmskem platnu, pač pa se tam oglašajo tudi raznovrstni drugi ljudje. Zadnjič je tja zaneslo celo nekega indijskega fakirja Phava-Kana, ki je v nekem tamkašnjem zabavišču priredil predstavo, na kateri je kazal svoje fakirske sposobnosti. Občinstvo je z velikim zanimanjem in seveda tudi začudenjem opazovalo zanimivo predstavo, le neko mlado dekle, po imenu Barbara Panther, je neprestano delala medklice, češ da fakir ljudi samo vara. Fakir se je toliko razjezil, da je dekletu po predstavi predlagal, naj mu dovoli, da jo bo hipnotiziral, da bo pred občinstvom zaspala. Obljubil ji je, da jo bo prebudil čez 24 ur. Dekle je bilo pripravljeno, ker je bilo prepričano, da se fakirju ne bo posrečilo toliko vplivati nanjo, da bi na odru zaspala.

Odšla je na oder in fakir je začel s svojimi »čarovnijami«. Dekle je v trenutku zaspalo. Fakir je bil s svojim uspehom zadovoljen in je odšel. Dejal je, da se bo čez 24 ur vrnil. Ko je šel po neki ulici, je nenadno izza ovinka pridrvel avtomobil, povozil fakirja in mu prizadel smrtno nevarne poškodbe. Prepeljali so ga sicer v bolnišnico, vendar je bila vsaka pomoč že prepozna. Fakir je v nekaj urah izdihnil.

Lahko si predstavljate, kako so bili tisti, ki so prej gledali fakirjevo predstavo, posebno pa še

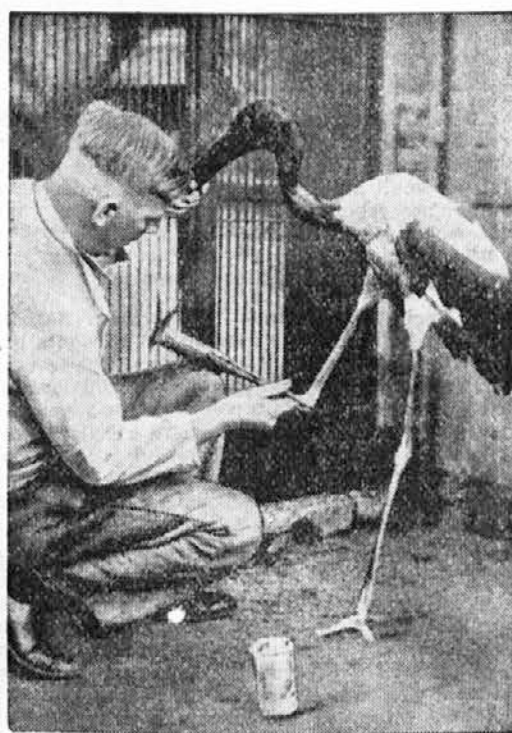
glavno južnoafriško mesto Windhoek, je poveljnik Leipoldt v starih nemških arhivih našel skrivnostni papir, ki govori o pravičnem zakladu.

Leipoldt, ki je sam lastnik velikih rudnikov, je na podlagi tega papirja organiziral v dvajsetih letih že pet ekspedicij, ki naj bi našle zaklad. Toda čeprav je delal po skrbno pripravljenih načrtih, se mu zaklada le ni posrečilo najti.

Noče odnehati

Kakor pravijo, pa imajo danes že bolj zanesljive dokaze v rokah. Po vsej verjetnosti, zaklad ni zakopan v severozapadnem afriškem delu, ampak v portugalski koloniji Angoli, ki jo upravlja južnoafriška Zveza. Kraj, kjer mislijo, da so zakopani Lo Bengulove milijarde, čuvajo v največji tajnosti. Leipoldt, ki je spravljal na noge zopet veliko ekspedicijo, pa pravi, da je prepričan, da mu bo tokrat uspelo. Ekspedicijo, katere odhod čuva tudi v največji tajnosti, je opremil s najmodernejšimi pripomočki.

Največja težava je v tem, ker ne moreš prikriti sledov. Zato se Leipoldt boji, da jo ne bi kdo ubral za njim in ga prehitel. Kajti ima že nekaj posnemalcev, ki so si zastavili isti cilj: priti do milijard.

Storklja z umetno nogo.

Italijanska delavska zakonodaja

Za letošnji marec napovedujejo, da bodo v Italiji izdani novi zakoni, ki bodo socialni položaj delavstva še izboljšali. Skakšno delavsko zakonodajo naj bi se po zamisli italijanskega predsednika vlade Mussolinija rešila vsa glavna socialna vprašanja, ki so danes v Italiji še pereča. To je eden glavnih ciljev, ki si jih je postavila fašistična korporativna država. Pobudo za takšno socialno zakonodajo, ki naj reši italijanskega delavca življenjskih skrbi, je dal Mussolini sam. Izdelal je tudi načrt, po katerem naj se postopoma takšna zakonodaja izvede. V tem načrtu je predvsem tolo: Treba je povečati podpore brezposelnim delavcem. Brezposelnost naj bi dobivali podporo ves čas, dokler ne dobe dela. Italijanski delavec naj bi dobil pokojnino že s svojim 60. letom starosti in ne šele s 65. letom, kakor to velja dozdaj. Gotove vrste delavci naj bi dobili pravico do pokojnine že celo s svojim 55. letom starosti. Treba je gledati tudi na to, da se pokojnine zvišajo, ker so dosedanje še vedno nezadostne. Zvišati se morajo dalje tudi družinske podpore, podpore za matere. Več podpore naj bi dobivale tiste matere, ki imajo več sinov. Po Mussolinijevih navodilih je treba to doseči na tak način, da se pri tem ne bodo povečale sedanje delavske davke. Prav te dni italijanski časopisi obširno pišejo o takšni reformi delavske zakonodaje, ki se počasi uresničuje in vsaj deloma že tudi prinaša sadove, kakršne si je zamislil Mussolini.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 7. febr.: 11 Solska ura: Slovenska mladina ob meji in na Kočevskem (g. Marjan Tratar) — 12 Nove plošče — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Zvezek štiri fantje — 14 Napovedi — 15 Pester sprej Radijskega orkestra — 16.40 Osnova svetosti (red. g. g. g.) (g. Fr. Terzaglav) — 17 Napovedi, poročila — 18.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Pevski kvartet Fantje na vasi — 20.45 Za odhiti (plošče) — 20.10 Klavirski koncert g. prof. Pavla Sivica — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V odhiti igra Rad. orkester. Sreda, 8. febr.: 12 Iz zvočnih filmov (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Havajske kitare in wurliske orgle (plošče) — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: Glasbeno predavanje (g. dr. Anton Dolinar) — 18.40 O dolinskih gradovih (g. Leo Pettaner) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v pomen — 20 Prenočilo iz opernega gledališča v Ljubljani v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) — v II. odmoru: Napovedi, poročila

Janez je bil v šoli vprašan, pa ni ravno preveč znal. Na koncu mu profesor reče:

»Janez, jutri te bom nekaj vprašal. Če boš odgovoril pravilno, ti ne bom stavil drugega vprašanja.«

Drugi dan ga profesor vpraša:

»No Janez, povej mi, koliko las imaš na glavi?«

Janez malo pomislil, pa odgovori:

»Dvestopetinsedemdesetsto petstoštiriinosemdeset, gospod profesor.«

»Toda, kako pa to veš?«

»Gospod profesor, to je pa že drugo vprašanje.«

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMANS SLIKAMI

Na tribuno, na kateri se je bil udobno namestil sir Guy Gisbourneški, je padla opoldanska sončna svetloba in zadržela na bledem obrazu lady Marian. Vztrepetala je krasna lady Marian, ko je videla, kako so peljali na morišče njenega draga Robina. Zazdela se ji je, da ga zadnji dnevi niso bili prav nič potrti, tudi odkar ga ni bila videla, je ostal še vedno isti neupogljivi, ponosni in mirni junak. Zdelo se je, da je celo ponosen, ker gre v smrt in ker bo daroval svoje mlado življenje svojemu narodu na oltar. Ta hip pa je zaslišala, kako je nothing-hamski sodnik dejal siru Guyju Gisbourneškemu.

»To je pa res prava elavesnost!«

»Da, elavesnost je, ki sem si je bil že zdavnaj želel! Zdej ko bo Robin Hood izginil, bo nehala tudi vsa upornost teh prokletih saksonskega psov!« mu je odvrnil sir Guy.

Kako bi vesel princ, ko se spet vrne s pota! se je neprisiljeno vmešala v razgovor lady Marian. Posebni razlogi so jo priganjali, da se je kazala vedro in brezbrizno. Nihče ni smel zapaziti njegovega razburjenja, nihče ni smel zaslišati, da ona pričakuje nečesa, kar se bo zgodilo prav gotovo, nečesa, česar ne bi moglo preprečiti in pri čemer bo tudi ona udeležena z veliko zaslug. Vsaka sumljiva kretnja bi jo prav gotovo izdala in v hipu bi bilo vse izgubljeno, vsi tisti upi bi namah propadli. Propadel bi ves njen trud in vse dela Robinovih prijateljev upornikov. Morala se je pred srom Guyjem Gisbourneškim, ki jo je

(Foto Warner Bros.)

Na morišču se je kar trlo ljudstva in vojakov.

bo že v prav bližnji bodočnosti moralo zgoditi, samo tako bo dosegla, da ne bo prav ničesar sumil o kakšnem tveganem, nepričakovanem usodnem posegu v dogodek. S svojega sedeža je prav dobro lahko videla, kako so se bili Robinovi ljudje natančno po dogovoru in načrtu, katerega je bila v pretekli noči napravila skupaj z Ivanom Malčkom, Friarjem Tuckom, Wilkom Scarletom in Muckom v gostilni »Pri saracenski glavi«, razpostavili povsod med normanskimi vojniki in ljudstvom, najbolj pa okrog kraja, na katerem so stale vislice. Tam so se Robinovi prijatelji in pristaši postavili kar sklenjeno in strnjeno. Vsak med njimi je natančno vedel, kaj bo moral napraviti, ko bo s stopnic, ki vodijo v grad, priletel prva puščica. Vedela je tudi, da na Robina čakajo njegovi prijatelji pred gradom, kamor so prihajali urne konje, ki naj bi mu omogočili nagel in uspešen beg. Vse to je vedela in preudarila je, tako, da je bilo vse imenitno zasnovano. Prepričana je bila, da se bo podjete moralo posrečiti. Da bi ja bili Robinovi ljudje ukanili, pustili na cedilu ali pa ta njen dobro izmišljen načrt izdali ljudem siru Guyju Gisbourneškemu, tega ni mogla verovati. Preveč pošteni so in preveč črte Normane v svoji revščini, pa tudi še niso toliko pokvarjeni, da bi jih utegnili prenametati zlato in arebro, tako da bi postali plačanci in izdajalci svojih lastnih koristi.

Ko je torej ogovorila siru Guyju Gisbourneškemu in se vmešala v razgovor ter se pri tem še nasmešnila kakor bi bila še celo prav posebno zadovoljna in vesela, ker bo lahko videla, kako bodo obesili upornika Robina Hooda in ker se bo Anglija rešila še enega upornika, princ Ivan brez dežele pa še enega sovražnika in nasprotnika, tedaj se je sir Guy Gisbourneški naglo obrnil k njej ter

ji z glasom, v katerem sta se dali razbrati velika zadovoljnost in hvaležnost, odgovoril:

»Draga lady Marian, včasih sem mislil, da ga imaš rada! Hvala ti!« Prijel jo je pri tem za nežno roko, da bi jo poljubil, pa se je napol poti, že sklonjen, nenadoma ozrl v njene oči in ji dejal:

»Marian, tvoja roka se trese? Čemu?« Začutila je, kako ji je srce močnejše udarilo, kako jo je nekaj stisnilo za grlo in kako je od hipne zmedenosti in nerodne zadrege zardela; samo da se ne izdala! Samo tega ne! Samo, da sir Guy Gisbourneški ne bi zapazil njenega nemira in njene vročnosti! Ta misel ji je dala v hipu epet moč ter ji takoj vrnila vso mirno obrzdanost.

»Tako, saj vendar obešajo človeka! Nikoli še nisem videla, da bi bili kje koga obesili, pa sem seveda razburjena! Tesno mi je nekoliko!« S tem pojasnilom se je lady Marian pomagala iz zadrege. Sir Guy ji je poljubil rok ter ji ja nato spet spustil. Zagledal se je v Robina Hooda, ki je bil že tik pod vislicami, in ji naglo dejal:

»Ničesar se ne boj! To ni prav nič strašnega, posebno še, kadar obešajo — kakor na primer, danes — izdajalca! Izdajalci tako smrt tudi zaslužijo! Spodobnejše in častnejše niso vredni! In končno — vislice nas bodo v bodoče zavarovale pred vsemi njegovimi predrznostmi in nesramnostmi!« Druge njegove besede so se razgubile v bučanju ljudskih množic, ki so Robina Hooda glasno pozdravljale in se mu zahvaljevale.

»Robin, nikdar te ne bomo pozabili! Saksonci te nikdar ne bomo pozabili!«

Sir Guy Gisbourneški je vse to poslušal popolnoma mirno. Niti z očesom ni trenil in nobena mišica v njegovem negibnem obrazu ni vzdrhtela. Vedel je,

da tako vpijejo ljudje, ljudstvo, ki sčasoma vsako stvar pozabi in bo prav tako pozabilo gotovo tudi Robina Hooda. Morda ga bo slavilo in častilo v pesmih, ali pesmi niso Robin Hood sam, pesmi za kraljestvo ne predstavljajo nevarnosti. Če bosta on, sir Guy Gisbourneški ter princ Ivan brez dežele kdaj pozneje morda morala poslušati pesmi, ki bodo slavile saksonskega narodnega junaka Robina Hooda, ju zato prav gotovo ne bo bolela glava. Tudi nikogar tistih, ki jima bodo pri vladanju sledili, ne bo radi njih bolela glava. Pesmi so kakor solze! Zadržite, zatrepčetejo in se zaiskre, pa se prav kmalu spet posuše in izgube kakor jih sploh ne bi nikoli bilo! Zato pa je čisto drugače o bi rečeh sodila lady Marian. Prepričana je bila, da bo tudi Robinova smrt — če ga ne bi bilo mogoče osvoboditi in rešiti — med saksonskim narodom visoko dvignila in ohranila v spominu vzgled njegove brezprimne hrabrosti ter mogočno okrepila ljubezen do rodne zemlje in svobode, prepričana je bila, da bo njegova kri vplila po masčevanju in da se bosta nekega dne greh in krivda, ki so jih zagrešili krivci na tem pravičniku in čistem junaku, kakor žerjavica vsuli na glave nedolžnih potomcev, kajti vselej se nedolžni potomci pokorijo za grehe svojih prednikov. In lady Marian bi bila to svoje prepričanje najrajši kar tu, na mestu na ves glas zaklicala siru Guyju Gisbourneškemu, tako glasno bi zaklicala, da bi jo vsi slišali, da bi jo slišal tudi Robin Hood, ta njen dragi fant sam, da bi jo slišal in da bi se prepričal ter spoznal, da nje ne zadene prav nobena krivda pri tej njegovi tako žalostni usodi. Toda... rajši se obrzda in počaka. Čaka usodnega trenutka. In ta trenutek bo prišel prav kmalu, trdno je o tem prepričana.